

Petteri Kuuva

TEM:n kommentit turpeen lattiahintamekanismista

Kysymys 1: Lattiahintamekanismi: Millä päästöoikeuden ja veron yhteisellä tasolla (€/tCO₂) tavoite energiakäytön vähintään puolittamisesta saavutetaan ja mihin määritelty taso perustuu?

Syksyn 2020 Afryn turvetyöryhmälle tekemän selvityksen mukaan turpeen käyttö puolittuisi jo 20 euro/tCO₂ hinnalle. Mallilaskelmissa turpeen ja puun kilpailukyky on lähellä toisiaan vuonna 2030, mutta nyt alkanut kehitys on niin voimakas, etteivät turpeen käyttäjät palaa takaisin turpeen käyttöön, vaikka turpeen kilpailukyky olisi hetkellisesti parempi.

Kysymys 2: Lattiahintamekanismi: Minkälainen yksityiskohtainen kirjaus tai kaava energia-verolakiin olisi vuoden 2022 alusta voimaantulevaksi säädettävä, jotta turpeen energiakäytön vähenemä vuosina 2022-2030 vastaisi hallitusohjelman tavoitetta turpeen energiakäytön vähintään puolittumisesta?

Jos kaukolämpöCHP-laitoksen rakennusaste on $\frac{1}{2}$ (yksi osa sähköä ja kaksi lämpöä) ja hyötysuhde 0,85:
1 e/tCO₂ päästöoikeuden hintamuutos vaikuttaa tällaisessa laitoksessa saman verran kuin 0,67 e/MWh turpeen veron muutos (0,3816 tCO₂/MWh / 0,67 / 0,85). Teollisuuden laitosten rakennusaste on hiukan heikompi. Sopivat arvot löytyvät tilastojen perusteella. EOS virkamiehet ovat keskustelleet asiasta Veli Auvisen kanssa. Em. muutos nostaisi turpeen veroa, jos päästöoikeuden hinta menisi alle 20 e/tCO₂.

Kysymys 3: Turvetyöryhmän esitykset: Turvetyöryhmä esitti lattiahintamekanismin täydentämistä joustomekanismilla, jossa energiaturpeen vero riippuisi käänteisesti päästöoikeuden hintakehityksestä. Olisiko veron ja päästöoikeuden yhteenlaskettavan tason heijastuttava myös verotason alentavasti esimerkiksi siirtymän alueellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden tavoitteiden tai huoltovarmuustavoitteiden saavuttamiseksi, kuitenkin hallituksen ilmastopoliittiset tavoitteet muistaen?

Turpeen veron muuttuminen molempiin suuntiin päästöoikeuden hinnan muuttuessa olisi looginen vaihtoehto, jos halutaan säilyttää turpeen kilpailukyky tietyllä tasolla esimerkiksi puupolttoaineisiin (vrt. metsähake-sähkön tuotantotuki). Korkeilla päästöoikeudenhinnoilla edes turpeen verottomuus ei takaa kuitenkaan turpeen kilpailukykyä. Turvekattiloilla, jota ovat päästökaupan ulkopuolella (pienet kattilat), turpeen verottomuus takaisi kilpailukykyyn säilymisen. Päästökaupan ulkopuolella päästöoikeuden hinnalla ei ole vaikutusta.

Siltä osin kun turve säilyisi kilpailukyisenä, järjestelyllä voisi olla positiivisia vaikutuksia huoltovarmuuteen. Siltä osin kun turpeen käyttö vähenisi hitaammin veron pienentyessä turpeen poltosta syntyisi kuitenkin päästöjä ja hallituksen päästötavoitteen saavuttaminen edellyttäisi päästövähennyksiä muilla sektoreilla.

Kysymys 4: Turvetyöryhmän esitykset: Turvetyöryhmä esitti turpeen verottoman laitostehon käytön alarajan nostamista 5 000 MWh:sta 10 000 MWh:iin ja nykyisestä poiketen verottomuuden ulottamista rajan alle jäävien sijaan kaikkiin toimijoihin. Olisiko toimenpide mielestänne perusteltu huolto- ja toimitusvarmuuden, ilmasto- ja energiapolitiittisten tavoitteiden sekä hallitun siirtymän näkökulmasta?

Verottoman turpeen käytön rajan nostaminen ja verottomuuden rajan soveltaminen myös suurempiin kattiloihin tukisi lämpölaitosten hallittua siirtymää pelkän puupolttoaineen käyttöön. Vanhoilla turvekattiloilla on ns. tekninen minimi turpeen käytölle. Mikäli päästöoikeuden hinta on korkea, kannattaa kattilan omistajan tehdä lisäinvestointi, joka mahdollistaa puupolttoaineen käytön maksimoinnin. Investoinnin toteuttaminen vie kuitenkin aikansa. Turpeen veroton minimi alentaisi lämmöntuotantolaitoksen kustannuksia tilanteessa, jossa päästöoikeuden hinta on korkealla ja siten turpeen kilpailukyky on heikko, mutta laitoksen on pakko käyttää teknisen minimin verran turvetta ennen kuin puun suuremman käytön mahdollistava investointi on tehty.

Veroton minimiosa voisi parantaa toimitus- ja huoltovarmuutta siltä osin, kun turpeen käyttö on verotonta (taakanjakosektorin kattilat ja päästökauppasektorin kattilat siltä osin, jos korkea päästöoikeuden hinta ei ole vienyt turpeen kannattavuutta nolloverolla). Tältä osin markkinoilla olisi turpeelle kysyntää ja se voisi parantaa turveyrittäjien tilannetta (sosiaalinen ja alueellinen oikeudenmukaisuus). Samalla kuitenkin turpeen poltosta syntyisi kuitenkin päästöjä ja hallituksen päästötavoitteen saavuttaminen edellyttäisi päästövähennyksiä muilla sektoreilla.

Loppuhuomiona on todettava, että turpeen käytön verottomuus voi syntyä osalle turpeen käyttöä kahta kautta: kysymyksen 3 tilanteessa, jossa korkea päästöoikeuden hinta alentaa turpeen veroa ja kysymyksen 4 tilanteessa, kun on kysymys turpeen käytön ensimmäisestä 100 GWh:sta. Mikäli jatkovalmistelussa molemmille toimenpiteille lasketaan kustannus/verokertymän menetys, kysymyksen 3 ja kysymyksen 4 kustannuksia/verokertymän menetyksiä ei voi laskea yhteen suoraan.